

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

Рѣкъ VI.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 19-го МАЯ 1898.

Число 20.

Календарь.

19	Ч.	Явленіе Христа
20	П.	4 Іюня Богосл. Арс.
21	С.	Паренес.-мощ. Николая
22	Н.	6. СЛѢПОРОЖД. Самова
23	П.	Методія
24	В.	Елифанія св.
25	С.	Гандерн. Александр. кнпр.

З мѣстѣ.

Справы „Союза“ — Зъ поля битвы. — Аристократія американска. — Два корабля для народа зъ войны? — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ Канады. — Номинка. — Фейтстопъ: Листы зъ Бразиліи. — Вандрова Русія зъ бѣдою. — Оголошенія.

УВАГА.

Хотѣя приступити до „Союза“ най послѣдуютъ вступити и мѣсячно до касіера.

Mr. George Chylak
OLYRHANT, PA.

И увѣдомлять секретаря по дѣ адресую.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYRHANT, PA.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

ПЯТА ГОЛОВНА КОНВЕНЦІЯ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Спмъ масмо честь повѣдомити всѣхъ пов. членовъ, особливно-жь делегатовъ и урядниковъ „Р. Н. С.“, то слѣдуюча, а зъ ряду пята головна конвенція товариства нашего „Рускій-Народный Союзъ“

въ SHENANDOAN, PA. днѣ 7 ЮНІА с. р., зъ слѣдуючою программою:

I. О 7½ год. рано въ мѣсцевой церкви Служба Божя на интениці членовъ „Союза“ и Парастасъ за помершими братами и сестрами.

II. Водъ 9½ год. рано на рада.

III. О 8 год. вечеръ водчиты про 50 лѣтну рѣчницю знесенія панцины, про бунты козацкй подъ проводомъ Б. Хмельницкого, наше народне водрождене, наше положене тутъ яко робѣтниківъ — декламацин, спѣвы и танцѣ.

При той способности звертаемо увагу чл. делегатовъ, що имена ихъ мусѣть бутъ завчасу поданы до вѣдомости г. секретаря „Р. Н. С.“, а такожь, що каждый делегатъ мусѣть выказатися письменнымъ повномочіемъ водъ тыхъ, що его послали.

Лишь дѣйснымъ делегатамъ и дѣйснымъ выдѣловымъ (урядникамъ), а не ихъ заступникамъ, буде „Союзъ“ платити вертаный тикетъ (return ticket) и за дны послѣ ухвалы конвенци.

Справозданс касове „Союза“ за мѣсяцъ апрѣль 1898р.

Trauger, Pa. Фарвнякъ И.	\$2.00
Buffalo, N. Y. Братство св. І. Хрестителя	8.50
Mammoth, Pa. Коцця Я.	3.00
Olyphant, Pa. Братство св. І. Хрестителя	39.75
Mt. Carmel, Pa. Фекула В.	1.00
Olyphant, Pa. Фекула Гр.	3.25
Oldforge, Pa. Мерена Як.	1.50
St. Louis, Mo. Братство св. Михаила	16.00
Jersey City, N. J. Члены	44.00
Yonkers, N. Y. Братство св. Михаила	5.25
Shenandoah, Pa. Братство св. Михаила	17.25
Waterbury, Conn. Чл.	3.50
Ansonia, Conn. Братство св. Петра и Павла	24.00
St. Louis, Mo. Валевакй А.	1.50
St. Clair, Pa. Братство Пресв. Богородицѣ	12.75
Pittsburg, Pa. Братство св. О. Николая	68.25
Mayfield, Pa. Грабчакъ М.	2.00
McAdoo, Pa. Посипанко И.	3.15
McAdoo, Pa. Братство Покр. Пр. Богор.	15.10
Pittsburg, Pa. Ференцъ Ю.	2.00
West Pawlet, Vt.	6.00
Sayre, Pa. Члены	12.00

Mt. Carmel, Pa. Братство св. Димитрія	19.50
Mt. Carmel, Pa. Братство св. Петра и Павла	18.75
Mayfield, Pa. Братство св. Кпр. и Метод.	26.00
Centralia, Pa. Члены Scranton, Pa.	4.00
Роздѣльскій Грнцъ	1.00
Вурдзякъ Семанъ	0.25
Kelays, Pa. Сѣракъ М.	1.00
Разомъ	\$362.25
Загалный станъ касы такій:	
Депозиты	\$304.05
Фонду желѣзный	\$2110.80
Фонду распорядный	\$2437.72
Всего готового гропа въ касѣ.	\$4852.57

Приступили слѣдуючі нові члены до „Р. Н. Союзу“ въ мѣсяцъ апрѣль 1898 р.

Зъ Buffalo, N. Y.	Число въ гол. книзѣ: 878
1. Янчаникъ Андрѣй	878
Зъ St. Louis, Mo.	
2. Барна Кондратъ	879
Зъ Jersey City, N. J.	
3. Фе, еникъ Сидоръ	879
4. Брода Грнцъ	880
5. Яворницкй Иванъ	880
6. Пыртко Ева	881
7. Крѣль Захаръ	881
Зъ Ansonia, Conn.	
8. Шкурать Федоръ	882
Зъ Pittsburg, Pa.	
9. Вальпа Иванъ	882
10. Гумнда Мих.	883
11. Куземка Кпкола	883
12. Фейда Осипъ	884
13. Вазента Антонъ	884
Зъ West Pawlet, Vermont.	
14. Лазорпчакъ Иль.	885
15. Окаль Грнцъ	885
16. Сушереба Иванъ	886
17. Кееничъ Стефанъ	886
18. Грубакъ Василь	887
19. Сушереба Гаврило	887
Зъ Sayre, Pa.	
20. Петракъ Гнатъ	888
21. Терпко Стефанъ	888
22. Морехъ Панько	889
23. Опаръ Матѣй	889
24. Керипанъ Антонъ	890
25. Солякъ Стефанъ	890
26. Сушко Михайль	891
27. Яцко Стефанъ	891
28. Матущъ Лука	892
29. Виценьскій Френ.	892
30. Урнинъ Грнцъ	893
31. Рифунъ Михайль	893

Зъ Shamokin, Pa.	
32. Азари Павло	894
33. Мудрикъ Стефанъ	894
34. Гладншъ Стефанъ	895
35. Куликъ Михайль	895
36. Венгранъ Петро	896
37. Хомякъ Павло	896
38. Маранскій Пв.	897
39. Дзвѣнчакъ Микола	897
40. Адзима Иванъ	898
41. Радзякъ Войтѣхъ	898
42. Дзвѣнчакъ Мпх.	899

Ив. Арданъ секретарь.

Въ виду зближающей конвенци звертаемо увагу членовъ „Руск. Нар. Союзу“ на слѣдуючі рѣчи:

1) Що всякій довгп до касы „Союза“, за мѣсячне, грамоты, статуты, водзнаки и т. д. мусѣть бутъ цѣлковито за спокоеній найдальше до 28. мая 1898 року.

2) Що каждый членъ муситъ (посля ухвалы конвенци зъ 1897 р.) заплатити 25 цент. на розходы конвенциійнай найдальше до 28. мая 1898 р.

Члены „Союза“, котри не зроблять того, що повыше водъ нихъ жадае ся, не будутъ мати права посылати делегатовъ на конвенцію, а такожь будутъ уважатися за такихъ, що добровольно зъ „Союза“ выступили.

Если на якомъ плейзѣ е 20 членовъ „Союза“, котри заплатили всѣ свои залелости до касы и по 25 цт. на розходы конвенци, то мають право выратити собѣ одного делегата на конвенцію; если есть ихъ 51, мають право выратити двоух, если 101 троух и т. д. Делегатовъ тыхъ треба выратити вже на найблизшомъ митингу и имена ихъ секретарю до вѣдомости подати.

Кромѣ того каждый делегатъ виненъ принести зъ собою письменне повномочіе водъ тыхъ, що на конвенцію его посылають.

Водъ выдѣлу „Руско-Народного Союзу“

Иванъ Глова прѣдсѣдатель.
Юрій Хилякъ — Ив. Арданъ касіеръ. секретарь.

GENERAL MAXIMO GOMEZ
General Gomez, the commander in chief of the Cuban insurgents, has devoted the most of his life to fighting the Spanish oppressors. He is a veteran of the Ten Years' war, and he has been fighting three years in the present war. He is now about 75 years old, but seems as brave and active as ever.

МАКСИМО ГОМЕЗЪ, генералъ кубанскихъ повстанцевъ.

ЗЪ ПОЛЯ БИТВЫ.

Битва подъ Карденасъ.

Мпнушого тижднѣ, въ среду, наші три корабля: крѣжакъ Вилмингтонъ, торпедовецъ Винслоу и канонѣрка Гудсонъ въѣхали до заливу коло мѣста Карденасъ, на Кубѣ. Винслоу, якъ найлегшій зъ корабльвъ, лавировалъ до мѣста, де була укрыты двѣ ишпанскы канонѣрки, котры сейчасъ зачали до него стрѣляти. Винслоу зъ початку поставивъ ся до нихъ, але не могъ собѣ дати рады, бо не лишь зъ корабльвъ до него стрѣляло, але и зъ фортовъ, котрыми обставлено мѣсто Карденасъ. — Крѣжакъ Вилмингтонъ зновъ не могъ помочи ему нѣчо, бо за далеко бувъ воддалеку. —

А зближити ся такожь не могъ, бо за тяжкій, а въ заливѣ близько мѣста, вода за плытка. Отже зъ Винслоу было дуже погано, бо навѣтъ втѣкати не могъ,

правляють, а залѣе война горячого сала гордыма Ишпанцямъ!

Друга велика битва подъ Ченфугосъ.

Американскй корабль крѣжакъ Марбелгедъ и Виндакъ и канонѣрка Нашвилъ посланы були подъ Ченфугосъ, мѣста положеного на полудневомъ березѣ острова Кубы, щобъ перетяти тамъ подморскій телеграфъ. То була дуже трудна задача для американцевъ, а однакъ доконали своего. Берега были открыты ишпанскимъ войскомъ и канонами, а наші американцы на малыхъ човнахъ — бо на корабляхъ тамъ не заѣдуть, — мусѣли подобрати ся середъ граду куль ажь до берега, щобъ перетяти дроты. Ишпанцы бороили до загину телеграфу, але въ концѣ му-

Въ той битвѣ американцы показали, що не боять ся поставити и до найсильнѣйшого неприятеля, черезъ зъ заслугою на похвалу. — А Ишпанцы страхъ тѣпуть ся теперь, що нѣтъ то дали по скорѣ „снкимъ.“ Але то нѣчо. Винслоу вже на-

(Продовжене на другой сторѣ).

ЛИСТЫ ЗЪ БРАЗИЛІИ.

ТЕОДОРА ПОТОЦКОГО
въ руской колоніи
РІО КЛЯРО въ ПАРАНА.

Мы собѣ жисмо самі въ собѣ, що хто мае до насъ! Сила ще Поляковъ (Русановъ-латинниковъ. Ред.) до насъ прѣстане, бо вже своего священника не мають, бо выхавъ геть до Куритибу. Заки бискупъ намѣрковавъ ся, то мы церкву поставили и егомощъ посвятили; въ пятю недѣлю великого посту (1897 р.) водбуло ся посвячене церкви. Тай що мавъ зробити? Рѣдѣвъ, що нѣчо не порадити зъ нами, та бо не манули еще по будовѣ церкви два мѣсяцѣ, а вже стоять коло церкви наша руска школа и читальня и помешкане священника — все разомъ подъ однимъ дахомъ. А Поляки зѣ вѣтуду мало не потратили ся. А тосмо имъ втили! Они вже по 8 лѣтъ, а не мають костела, а мы за два лѣта церковь и школу збудовали. Наша церковь будовала ся 55 днѣвъ, але не мало я и нашъ отецъ духовный Н. Роздольскій трудовъ та клопотовъ знавали. Нашъ отецъ Роздольскій мешкалъ черезъ 5 мѣсяцѣвъ на мене, въ момъ домѣ; а передъ тымъ у Барчипина, то мы по цѣлхъ ночахъ спани не мали, но радялисьмо ся що якъ будемъ робити. Якъ зачиналисьмо брати ся до будовѣ церкви, то не було по 10 милѣвъ всѣхъ грошей. Нашъ егомощъ кажуть до мене: „по Потодкѣ, що будемъ робити?“ — Я кажу: будо-

демо ставити, а якъ не поставимо, ну, то перестанемо. Якъ щасливо зачало ся, такъ тревала работа 55 днѣвъ. Люде зъ дальшихъ улицъ не хотѣли поматати, але якъ зобачили, що вже хрестъ на бани стоять, то и они приступали. Хрестъ на бани такій, якъ звычайно на рускихъ церквахъ, котрый я самъ своими руками закладавъ. Була то субота, тай вже было повечерѣло, а конечно я и нашъ отецъ духовный хотѣлисьмо, абы на недѣлю хрестъ стоявъ. Було тогда дойти людей, насходили ся, господарѣ, господинѣ, дѣти малы и великы, а вже не хотѣвъ жаденъ полѣзти. Отъ я самъ вылѣзъ въ саму гору, подали менѣ хрестъ и я заложивъ. Тогда всѣ заспѣвали „многая лѣта.“ Стала церковь готова и посвячене водбуло ся — якъ вже-мъ казавъ — на другій день, т. е. пятю недѣль въ великій постѣ. Бувъ той день дуже великимъ торжествомъ для насъ всѣхъ Русиновъ. Дуже всѣ радували ся зъ топ напои прекрасной руской водправы, бо не оденъ не сподѣва въ ся вже руской церкви видѣти, та руского спѣву чути, бо то не оденъ пойшовъ далеко на роботу, то це и споманку не було якъ вонъ водходивъ зъ дому на роботу, повернувъ зъ работы, та вже церква стоять! Якъ прійшовъ першій разъ, якъ учувъ дзвонъ, то зъ радости сердце пукало, абы камѣнне сердце мавъ, то силкати мусѣвъ зъ радости. Але знавали мы горни не мало. (Дорѣвъ тамъ це нема, лишь стежки межъ дебрами и горами! Ред.). Колькавайцѣ господарѣвъ, отъ вамъ навѣтъ напишу, котри найдальше працювали: Зъ 5-ой колоніи (улицѣ) — себе вже не пишу, бо я и нашъ отецъ духовный, найдальше мы трудовъ перебули, —

иншій: Гринько Мончакъ, нашъ славный Русинъ. Михайло Малюта, Томко Барчипинъ, Василь Потодкѣй, Теодоръ Баранъ, Йосифъ Грнцѣвъ, Иванъ Фернисовичъ, Дмитро Кобилецкй. Зъ 6-ой колоніи: Гарасимъ Симбай, Василь Трачъ. Зъ 4-ой: Мартинъ Рудацкй. Иванъ Рудацкй, Илько Футерко, Олекса Трѣска. Головнымъ майстромъ бувъ Панько Завацкй водъ Барафен 17 километровъ водъ насъ (портъ риоклярскій на рѣцѣ Ігуассу. Ред.). Робили и иншій, але тоті найдальше наробили ся и ще доси не мають заплачено, бо у насъ ще бѣда, нема водки грошей. Прѣзначено було дати на церкву водъ кожного н-ра шахра по 20 милѣвъ зъ близшихъ улицъ: зъ 5-ой, 6-ой и 4-ой, а зъ дальшихъ колоніи: 1-ой, 2-ой и 3-ой по 10 милѣвъ, а на школу всѣ по 2 милѣ водъ шахра, але школа вже давно стоять, а це по 100 милѣвъ зложила. Церковь коштуе (сама работа) 2,800 милѣвъ, а школа 1000 милѣвъ, але що робити, ще люде бѣднѣ не складають, бо не мають грошей. Заразъ по церкви, поставили мы школу, зновъ Мончакъ, Малюта, Фернисовичъ, Симбай и ще декотры. Довгъ той спокою не дас менѣ, чи вы бы намъ не порадили, бо моя голова вже склопотана, а що зроблю, коли мене щось тягне, чтобы клопотатися чимсь конечно; своимъ домовымъ клопотомъ не клопочу ся, бо не маю вправдѣ такъ чимъ, але безъ своего маю досѣти. Але Богъ ласкавъ якомъ дасть вытримати, якъ чоловѣкъ здоровъ. Я еще не слабувавъ тутъ, водъ коллимъ выхавъ. (Тѣ, що прѣехали въ 1896 р. и чекали въ баракахъ, мерли дуже. Въ загалѣ въ першомъ роцѣ нѣмъ загосподарують ся, умере тамъ 10% зъ нужды! Ред.). Ту на Ріо Кляро повѣтре адо-

рове и воду маемо дуже здорову. Есть водъ мене о два километры дуже велика рѣка. Въ нѣй дуже рыбы е, але ту рыбу не мають смаку; не варгъ ихъ ловити, бо то не добрый, якъсь солоний, то нѣхто не ловить. То така рѣка (доплывъ Ігуассу. Ред.), що могъ бы нею паровець ѣти, але що въ нѣй дуже камѣне мѣсяцями е такъ, що паровець не перейде; то тамъ купата ся ходимо. Але дуже велика рѣка — млинъ не могъ бы на нѣй молоти. Въ насъ теперь будую ся 2 м л п н ы, оденъ на нашой 5-ой колоніи, а другій на 4-ой. На 4-ой будую Андрухъ Собанскій зѣ своимъ тестемъ Гучевскимъ, а на 5-ой колоніи будую Дмитро Ковжанъ, нашъ прѣдсѣдатель рады церковной, заможнй газда и мие „венду“ (крамницю. Иванъ Настасюкъ, що писавъ раздо „Свободы“, такожь має здѣсь „венду“ на 4-ой колоніи. Ред.), осѣвъ ту найдальше. Млинъ недалеко оденъ другого, близько церкви. Маемо ту вже своихъ Русиновъ ковалѣвъ (Григорій Кульчицкй, дуже письменный чоловѣкъ), шевцѣвъ, гарбарня до выправы шкоръ, суть и будовничѣ Русины, а все познано ся лѣпше, тай борше пхае ся с в о й д о с в о г о и правду сказати, що наші Русины декотры вже лѣпше стоять, якъ Поляки, що вже по 8 лѣтъ тутъ въ Бразиліи и навѣтъ вже больше Поляки стоять о ласку Русиновъ, якъ Русины о Поляковъ. (Але большѣсть нашихъ осадниковъ, то ще великй бѣдаки. Ред.). Богато вже Поляковъ, а властиво они такой Русини, бо по руски говорятъ, лишь польскон въ р ы — перейшли до насъ, тоті галичанскы л а т и н н и к и и що разъ больше до насъ приступаютъ, поволи, то всѣ стянуть ся до насъ,

иной: Гринько Мончакъ, нашъ славный Русинъ. Михайло Малюта, Томко Барчипинъ, Василь Потодкѣй, Теодоръ Баранъ, Йосифъ Грнцѣвъ, Иванъ Фернисовичъ, Дмитро Кобилецкй. Зъ 6-ой колоніи: Гарасимъ Симбай, Василь Трачъ. Зъ 4-ой: Мартинъ Рудацкй. Иванъ Рудацкй, Илько Футерко, Олекса Трѣска. Головнымъ майстромъ бувъ Панько Завацкй водъ Барафен 17 километровъ водъ насъ (портъ риоклярскій на рѣцѣ Ігуассу. Ред.). Робили и иншій, але тоті найдальше наробили ся и ще доси не мають заплачено, бо у насъ ще бѣда, нема водки грошей. Прѣзначено було дати на церкву водъ кожного н-ра шахра по 20 милѣвъ зъ близшихъ улицъ: зъ 5-ой, 6-ой и 4-ой, а зъ дальшихъ колоніи: 1-ой, 2-ой и 3-ой по 10 милѣвъ, а на школу всѣ по 2 милѣ водъ шахра, але школа вже давно стоять, а це по 100 милѣвъ зложила. Церковь коштуе (сама работа) 2,800 милѣвъ, а школа 1000 милѣвъ, але що робити, ще люде бѣднѣ не складають, бо не мають грошей. Заразъ по церкви, поставили мы школу, зновъ Мончакъ, Малюта, Фернисовичъ, Симбай и ще декотры. Довгъ той спокою не дас менѣ, чи вы бы намъ не порадили, бо моя голова вже склопотана, а що зроблю, коли мене щось тягне, чтобы клопотатися чимсь конечно; своимъ домовымъ клопотомъ не клопочу ся, бо не маю вправдѣ такъ чимъ, але безъ своего маю досѣти. Але Богъ ласкавъ якомъ дасть вытримати, якъ чоловѣкъ здоровъ. Я еще не слабувавъ тутъ, водъ коллимъ выхавъ. (Тѣ, що прѣехали въ 1896 р. и чекали въ баракахъ, мерли дуже. Въ загалѣ въ першомъ роцѣ нѣмъ загосподарують ся, умере тамъ 10% зъ нужды! Ред.). Ту на Ріо Кляро повѣтре адо-

рове и воду маемо дуже здорову. Есть водъ мене о два километры дуже велика рѣка. Въ нѣй дуже рыбы е, але ту рыбу не мають смаку; не варгъ ихъ ловити, бо то не добрый, якъсь солоний, то нѣхто не ловить. То така рѣка (доплывъ Ігуассу. Ред.), що могъ бы нею паровець ѣти, але що въ нѣй дуже камѣне мѣсяцями е такъ, що паровець не перейде; то тамъ купата ся ходимо. Але дуже велика рѣка — млинъ не могъ бы на нѣй молоти. Въ насъ теперь будую ся 2 м л п н ы, оденъ на нашой 5-ой колоніи, а другій на 4-ой. На 4-ой будую Андрухъ Собанскій зѣ своимъ тестемъ Гучевскимъ, а на 5-ой колоніи будую Дмитро Ковжанъ, нашъ прѣдсѣдатель рады церковной, заможнй газда и мие „венду“ (крамницю. Иванъ Настасюкъ, що писавъ раздо „Свободы“, такожь має здѣсь „венду“ на 4-ой колоніи. Ред.), осѣвъ ту найдальше. Млинъ недалеко оденъ другого, близько церкви. Маемо ту вже своихъ Русиновъ ковалѣвъ (Григорій Кульчицкй, дуже письменный чоловѣкъ), шевцѣвъ, гарбарня до выправы шкоръ, суть и будовничѣ Русины, а все познано ся лѣпше, тай борше пхае ся с в о й д о с в о г о и правду сказати, що наші Русины декотры вже лѣпше стоять, якъ Поляки, що вже по 8 лѣтъ тутъ въ Бразиліи и навѣтъ вже больше Поляки стоять о ласку Русиновъ, якъ Русины о Поляковъ. (Але большѣсть нашихъ осадниковъ, то ще великй бѣдаки. Ред.). Богато вже Поляковъ, а властиво они такой Русини, бо по руски говорятъ, лишь польскон въ р ы — перейшли до насъ, тоті галичанскы л а т и н н и к и и що разъ больше до насъ приступаютъ, поволи, то всѣ стянуть ся до насъ,

„SVOBODA“ (LIBERTY) Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Mt. CARMEL, PA. P. O. Box 13.

Предплата річна .....2.00 До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и гроші просятъ высылати по адресу:

То „SVOBODA“ P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЬ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Кудуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдующіи книжки:

Канадїйска Русь Написавъ Н. Дмитровъ ЦѢНА 10 цт.

Якъ чортъ заслуживъ кусника хлѣба ЦѢНА 10 цт.

Образки зъ Америки. Написавъ Бузько. ЦѢНА 10 цт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѣвъ Ч. І. Написавъ М. Павлицъ. ЦѢНА 15 цт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“

(Продовженіе зъ сторони портион). сѣли уступати не могутъ выдержати подѣ кулями и картами зъ американскихъ кораблѣвъ. Зъ Американцѣвъ згнуло лишь кѣлькыхъ, а испанскихъ трупѣвъ начислено на березѣ выше 400.

Санъ Жуанъ збомбардуваный.

На островѣ Порторіко, котрый такожь належить до Ишпаніи, а котрый е меншии водѣ Кубы, находить сея портове мѣсто Санъ Жуанъ на пѣвночно-всходномъ березѣ. Мѣсто було обвароване сильными фортами и мало масы войска. Тамъ мешкае такожь испанскій губернаторъ. Адмиралъ Самсонъ зажадавъ, щобъ мѣсто ему здадо ся. Але Ишпанцѣ на се не пристаи и наступила бомбардація. Въ четверъ раненко заѣхала ескадра Самсона подѣ саме мѣсто и розпочала огонь. По 3 годинаой канонадѣ форты испанскіи зѣстали цѣлкомъ знищеніи и часть мѣста, що находить ся близько фортѣвъ, спалена. Зъ американскихъ войскѣвъ згнувъ лишь оденъ на кораблі Нью Йорк, а 7 покарѣченыхъ. По испанскій сторонѣ не знати еще кѣлькыхъ згнуло, досить, що страты мусять бути великіи.

Помощь Дуьому.

Сего тыждня въ четверъ выѣзжаютъ зъ Санъ Франциско два великіи кораблѣ Чарлтоувъ и Сити овъ Пекинъ, зъ войскомъ и провіантантами на Филиппины.

Гурра на Кубу!

Американскій генералъ Майлсъ, мае сего тыждня выринути зъ армію, складающую ся зъ 65.000 войковъ на Кубу. Тамъ мае получить ся зъ генераломъ повстанцѣвъ Гомезомъ и возмутъ ся до Ишпанцѣвъ на добре.

GENERAL NELSON A. MILES. General Miles, commander in chief of the United States army, is not a West Pointer. He was a clerk when Sumter was fired on, and he volunteered for service in a Massachusetts regiment. He was a gallant officer during the civil war, and he has had a great deal of experience fighting Indians.

ГЕНЕРАЛЪ МАЙЛСЪ, голов. комендантъ американскихъ войскъ на суш.

панске войско на Порторіко пристае уже до повстанцѣвъ.

Ишпанцѣ зновъ позбула ся двохъ кораблѣвъ.

Телеграма водѣ адмирала Дуѣ зъ подѣ Маниль доносиць, що симъ днями американска канонѣрка Конкордъ затопила испанскій военный корабель, котрый круживъ до сего часу по водахъ филиппинскихъ. Зъ двѣ годины бороли ся, ажъ въ концѣ побѣдвъ Конкордъ. Противникъ его пошовъ зѣ всѣмъ, що було на нѣмъ, подѣ воду.

Другий зновъ испанскій военный корабель, не знавъ нѣчого о войнѣ Америки зъ Ишпанією, бо за 6 мѣсяцѣвъ перебувъ на далекыхъ водахъ Тихого Океану, та ѣхавъ собѣ смѣло подѣ Манилу, якъ звычайно до своихъ, и доставъ ся несподѣвано въ руки Американцѣвъ.

Массы неслѣдомого народа одушевляли ся, коли выповѣждено войну Ишпаніи, одушевляють ся побѣдами надъ Ишпанцами и будутъ кричати цѣлымъ горломъ „hurrah“, если Американцѣ воднесутъ цѣлковиту побѣду.

Та ти неслѣдомыи массы не застановились, не поставили собѣ пытаня: яка користь для насъ зъ войны, яка користь для насъ зъ евентуальной побѣды?

Користи зъ войны для народа вже нынѣ очевидны. Ледви почалася борба, а вже спують ся по цѣлой Америкѣ тысячѣ-тысячѣ людей безъ работы. Торговля знищена. Промыслъ въ застою. Торговельныи дома не достаютъ замовлень. Фабрики позамыканы. Сотки тысячѣ работникѣвъ не знаютъ куды звернути ся, щобъ заробити якого цента на прожитокъ.

Аристокрація американска

Мало кому зъ нашихъ читателѣвъ може звѣстно, что въ Америкѣ истнуе потайне товариство, котре задумуе сотворити въ Америкѣ монархію, то значить, хоче колись мати такой рядъ, на чолѣ которого стоялъ бы цѣсарь, король, чи якъ тамъ ще зовуть ти коронованый головы. Досить, що грубой, грошевой аристокраціи американскій захочуе ся коронованой головой.

До сего часу се тайне товариство не могло богато зробити, але якъ буде на будуче, годѣ вгадати.

Въ Чикаго истнуе таке тайне товариство, про котре каждый знае. Великіи панки, котры згортають миліоны долларѣвъ до кишень на маркетѣ, биржѣ, въ гандю и въ промыслѣ, получили ся въ одно товариство, котре власне мае на цѣли за помочію своихъ капиталѣвъ утворити собѣ партію политичну, котра бы стремѣла до сотвореня монархіи въ Америкѣ.

Се товариство носить на выѣ назву „Citizens League“, але въ самой рѣчи есть оно галузею великого, тайного, монархичного товариства въ Америкѣ. Ты панки не належатъ до жадной зъ пануючихъ партій, зарѣвно критикують республканѣвъ, якъ и демократѣвъ, але потайки обсаджують уряды своими креатурами, щобъ въ случаю выборовъ могли мати впливъ. Въ чикаговскій полиціи есть много урядникѣвъ, котры служатъ цѣлымъ монархичнымъ. О сколько та партія мае впливъ, показало ся найлѣпше 1886 4. мая при процесѣ анархистѣвъ. Не только въ Чикаго, але по всѣхъ великихъ мѣстахъ суть филии той партіи, котры урядують подѣ прибранными флягами.

Въ Нью Йорку мае та банда свою квартиру на 5 Ave., готелю. Миліонеры: Вандербильтъ, Асторъ и др. стоятъ на ихъ чолѣ. Понадѣ 1000 членѣвъ самыхъ богатыхъ панковъ мае филию въ Нью Йорку. Богато збродяровѣвъ, мѣжь иншими и славный Мартинъ зъ Wilkes-Barre процесу завдячують свое жите той бандѣ грошевитыхъ опришкѣвъ.

Въ сенатѣ, въ Вашингтонѣ вже мало котрый сенаторъ знаходитъ ся, котрый бы не належавъ до монархичной партіи.

Всѣ губернеры стейтъвъ равнѣжь належатъ до группы панѣвъ монархистѣвъ. Зъ нетерпеливостію чекають ти панки топ хвилѣ, коли зможуть скинути зъ себе маску и явно выступити зѣ своими цѣлями. Они боять ся, якъ огню тсго робѣтничого руху, який въ послѣднихъ часахъ подняли найнижшій версты суспѣльности.

Цѣлу свою увагу звернула банда тыхъ панковъ на збѣльшене и скрѣплене американской арміи. Укрѣпленя портѣвъ, збѣльшене флоты, тоті величезныи каноны, се нѣчого иншого, лишь средства, якими мають ти панки дойти до своихъ цѣли.

Коліозъ появлять ся на улицахъ величезныи плакаты, зывающіи „здорово“ мыслящихъ горожанѣвъ до утвореня сильного ряду, ряду монархичного, котрый бы взявъ въ желѣзныи руки машину яду и забезпечивъ горожанѣвъ противъ соціялистѣвъ, анархистѣвъ и другихъ небеспечныхъ элементѣвъ. Шо такого звороту рѣчей можна у насъ сподѣватись, то больше, якъ певно. Франція переходила такой самѣсенкый фазы въ своемъ житю, та доперва кровь народа здобуде дѣйству свободу.

Яка користь для народа зъ войны?

Масы неслѣдомого народа одушевляли ся, коли выповѣждено войну Ишпаніи, одушевляють ся побѣдами надъ Ишпанцами и будутъ кричати цѣлымъ горломъ „hurrah“, если Американцѣ воднесутъ цѣлковиту побѣду.

Та ти неслѣдомыи массы не застановились, не поставили собѣ пытаня: яка користь для насъ зъ войны, яка користь для насъ зъ евентуальной побѣды?

Користи зъ войны для народа вже нынѣ очевидны. Ледви почалася борба, а вже спують ся по цѣлой Америкѣ тысячѣ-тысячѣ людей безъ работы. Торговля знищена. Промыслъ въ застою. Торговельныи дома не достаютъ замовлень. Фабрики позамыканы. Сотки тысячѣ работникѣвъ не знаютъ куды звернути ся, щобъ заробити якого цента на прожитокъ.

До безработы прилучилася дорожня конечно побѣтнѣвъ до жита средствѣвъ. Всю вже нынѣ подорожѣло. Хлѣбъ, мука, мясо — словомъ все подорожѣло помимо того, що тыхъ средствѣвъ до жита повно въ Америкѣ и довозѣ ихъ война не перешкодила.

Шо-жь доперва тогды буде, якъ ти величезныи кошты военныи спадуть на барки народу? Народъ буде мусѣвъ за „патриотизмъ“ дорого заплатити и тогды доперва отворять ся очы тымъ робѣтникамъ, котры не будутъ могли заробити столько, щобъ себе выжити и высокій податки на кошта военныи заплатити — тогды ажъ спознають они, яку дурну, паяцку ролю они вдгравали, одушевляющіи войною.

Та не только хвилево, а кѣйсь часъ потерпятъ работники — благодати теплѣршней войны потягнуть за собою лихыи наслѣдки для народа на будучность. Мы хочемо звернути увагу нашихъ читателѣвъ на ту обставину, що передѣ войною въ Америкѣ за мало мали капиталістыи войска и канонѣвъ, щобъ па кождѣмъ мѣсци всейчасъ выстрѣляти збунтованыхъ, недовольныхъ, страйкуючихъ работникѣвъ. Они мусѣли неразъ зѣ далека спроваждати водѣдѣлы войска, щобъ приборкати ту чернь, ту голоту. Трѣйцять кѣлькыхъ тысячѣ стаило войска и кѣльканайцѣ заржавѣлыхъ канонѣвъ, се за мало, щобъ выстрѣляти миліоны голодуючихъ работникѣвъ. Патриоты зъ Вашингтону не смѣли домагати ся впростъ гѣдовышеня числа арміи, бо стрѣтили бы були на великій опѣръ масѣ народу, а того народу власне потрібно имъ при выборахъ. — Теперь надарилася добра спѣсобность. Войско есть, котре числять сотки тысячѣ головъ, военна флоты велика и сильна, а капиталістичныи загеты вже нынѣ кричатъ, що треба будѣ по скѣнченѣй войнѣ удержати сталу, велику армію, бо хто знае, що ще въ будучинѣ Америку чекае. Крѣмъ податкѣвъ, крѣмъ тыхъ великихъ, якы будутъ зѣѣдати ти дармоѣды войсковыи, будутъ мали работники еще власну свою охоту, бо якъ застрайкують, то котрыхъ войско не выстрѣляе, помашерують подѣ багнетами до криминалу. — Отъ такой користи для народа зъ войны!

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

„Нема то якъ Америка! Тамъ грошей згортали можеша пригорщами, а ѣдження та иншихъ побѣтнѣвъ рѣчей до жита троха за вѣдвармо не достанешъ.“

Ось слова, що коліозъ перекодали по Европѣ зѣ усть до усть, заострювали людску жажду и попыхали ихъ перебиратись въ далекой свѣтъ шукати за богатствами.

Оно може и правды було трохи въ тыхъ вѣстяхъ та не зовсѣмъ. Правды було остѣлько, що легко було о роботу, а легко о роботу тому, що мало було людей такъ, що робѣтникѣвъ розривано. Заробити можна було несогѣрше. Нынѣ часы вже не ты. Переповнене видно скрозѣ. Нынѣ робѣтникѣвъ намножилосъ безрѣшней войны потягнуть за собою лихыи наслѣдки для народа на будучность.

Если-жь работникамъ теперѣ бѣда, то сея бѣда водѣбываеъ на всѣхъ. Про ту бѣду каждый зъ насъ знае, бо еѣ бачить на власной очы. А декотры еѣ не бачать чи не хотять бачити. Декотры зъ нашихъ священникѣвъ, чи иншихъ впливовыхъ людей на колоніи, мають въ томъ уподобане, щобъ бодай разѣ до року спровадити зъ краю дяко-учителя. Най, кажутъ, помножусь амер. руска интелігенція. Оно-бъ ще нѣчо, якъ бы ты импортованый интелігенты вывчили ся въ краю англійскои мовы, а то прійде собѣ чоловікъ зъ рожевыми надѣями, покидаючи неразъ сяке-таке певне становишко и опѣсля ту побачивши тверду дѣйственность, попадае въ розпуку и зводитъ ся на нѣчо.

А якже-жь и не йти до Америки, коли неразъ читае ся въ оголошеняхъ по красевыхъ часопискахъ, що ось тамъ, а тамъ въ Америкѣ е посада дяко-учителя зъ пенсією 50 зл. мѣсячно.

Коліи який дякъ зъ краю щѣсь подѣбнои перечегае,

крейц. а. в. Ред.) въ „мѣстѣ.“ А курка коштуе 200 рейсовѣ або 300 рейсовѣ (1000 рейсовѣ — 35 крейц. а. в., а передѣ рокомъ — 50 кр. а. в. Ред.), а якъ бы повѣ міля (500 рейсовѣ. Ред.) хто доставъ за курку, то вже дуже богато! (Можетъ бы нашъ люде спровадити собѣ такого жидика зъ Галичины, що умѣе пакувати и яцѣ въ скринки, тай вывозили-бъ на експортъ!? Ред.). Только пишу за господарку. Худобы ще дуже мало хто зѣ нашихъ має. Але напаша 5 коловни то такой правда треба сказати, що на добромъ грунтѣ лежить, бо то не всюды ту добрый грунтъ. На Жангадѣ, о 14 миль водси з л а з е м л я , с к а л и с т а . Водты утѣкають Русины до руского Кліро. Тамъ велика нужда и збитковане. (Справдѣ, Жангаду заложили на зломѣ мѣсци, бо имъ ходило о дорогу стратегичну. Ред.) У насъ найлѣпше зѣ усѣхъ колоній царанскихъ, въ томъ роцѣ Богъ зародивъ всего подостаткомъ. Жито выдасъ копа: 250 кильо (! Ред.), гречка еще больше. Всего е подостаткомъ, ино грошей бракъ, нема водки взяти, бо нема где що продати, а ту церковь наша въ дозѣвъ ще, отъ се мене грызе, е надѣ 1000 миль догву, а люде не можутъ зложити, бо не мають зводки грошѣ взяти. Сподѣмо ся, що сплятимо хіба якъ колѣй прійде до насъ, але въ томъ роцѣ нѣ, можетъ е ажъ за рокѣ, бо вже недалеко водѣ насъ робитъ ся (подѣ м. Palmira о кѣльканайцѣ миль. Ред.) и мае йти черезъ нашу колонію (черезъ руске Ріо Кларо, оманючи „мѣсто“ и польске Кларо. Такъ вытерасовала комісія зѣ взгляду на теренѣ. Ред.) близько церкви мае бути стація. Тогды бы вже було може легше о грошѣ, можна бы хотѣ трохи заробити. Але теперь потреба, а нема и нема рады. Прому порадѣте, що зробити зъ тымъ.

бо видать, що Русины лѣпше поступають, якъ Поляки и бѣльше польскій ксѣндзѣ дре якъ нашъ рускій. Нашъ рускій священникъ бере свои доходы послѣ установы бразилійскои: слюбѣ 13 милѣвъ, хрестѣ 3 милѣвъ, похоронѣвъ отъ такъ, якъ ся вѣдѣтъ по 5, по 8, але и по 4 милѣ, а по большѣй части за дармо, бо умере а скорше бѣдныи, котрыи ще и жуе не мае своего хлѣба, а богатпий, та що вже пережили ту тяжку пужду, той гѣркій передновѣкъ, то вже не вмирають, такъ якъ ты бѣдаки.

с ю д ы п р и ѣ х а л и и щ е г ѣ р к о п л а к а л и и тужили за рѣдною землею, котрой мы нѣколи не забудемо, хоть вже ты жита и умирати будемо, десьмо только поту и слѣзъ въ землю вяли и вжесмо ся потрохи загоспдарували. Але перебулесьмо дуже тяжку школу. Неоденъ не вытримавъ и втѣкъ, або пошшовъ на волюцѣгу. Але хто умѣвъ бѣдувати, теперь вже не бѣдуе такъ. Котры поѣхали зѣ бѣды, то мають ся вже ту несогѣрше. Тамъ нѣчо не мали, лише хату и кавальчикъ поля. Колѣй коштувала не дуже такъ богато, (але все такой по 30 зл. водѣ душѣ. Ред.), а на моря тогды везли ще безъ грошей, то якъ хто мавъ зо три сотчины, то ще и привѣзъ на колонію троха. (Вже не везутъ и нѣколи не будутъ везти за дармо до Параны! Ред.) А котры поѣхали зѣ буты, тоты бѣдують. Для чого бѣдують? ддятого, бо тамъ робили коньми, волами, орали плугами рѣлю, а ту нема коней, волѣвъ, вправдѣ е доста, але за дурно нѣчто не дасть, наймилѣвъ нема за що оплачувати, плуги хотѣ е, то самъ не буде тягнувъ въ плуѣтъ, якъ немае коней (и корѣне ще не зѣгнпле не дае орати! Ред.), а грошѣ потратили черезъ дорогу; плуги, ѣлп, веселпли ся, бо ѣдучи до Бразилии, до „раю“, „тамъ де нѣчо не треба, бо тамъ всео дають, иймо куме свате!“ Приѣхали, тутъ на мѣсци, а ту не дають нѣкому нѣ волѣвъ, нѣ корѣвъ, нѣ свинеи, нѣчого не дають, ино давали великій кавалокъ лѣса, котрый мае вздовжъ тысячу метрѣвъ (1 кильом. Ред.), а повперекъ 250 метрѣвъ (т. е. надѣ сорокъ метрѣвъ на силтѣ по 4 зл. за метрѣ, на 10 лѣтъ зѣ 6% Ред.) (теперь вже нѣчого не дають и не пріймають емигрантѣвъ. Ред.) Далѣ ще сокиру, мотыку, лопату, фойсу. Маешъ грунтъ, пди и роби, абысь

мавъ кавалокъ своего хлѣба. Тай котрыи бѣдака не мавъ грошей, еще въ дорозѣ ему забракло, тай лиха зазнавъ досить. Отъ не пытали нѣчо, дали ему шакеръ, тай лѣсъ и начине до работы*). Забравъ жѣвну, дѣти, якъ мавъ, тай пошшовъ на свое, тай взявъ ся до працѣ, тай нынѣ вже господаромъ, бо скоро взявъ ся до своего, обробивъ собѣ, обсадивъ, посѣявъ, тай пошшовъ до работы на бразиліаны до гервы (збрана лѣстя деревца „herva mate“ — гербаты. Ред.), або до колѣѣ, тай заробивъ троха грошей, (тамъ дуже тяжко о зарѣбкѣ. Ред.), повернувъ назадъ до своей жѣнки на свою господарку, купивъ собѣ корову; якъ хотѣвъ, то трѣе поросятъ, тай зновъ посиѣшивъ въ своей господарцѣ що мѣгъ, тай жѣнка дала, якъ его не було, що могла, то робила, та придбала дроблю досить, тай нынѣ (по двохъ трехъ рокахъ. Ред.) въ такого вже нема бѣды, бо вѣтъ мае хлѣба подостаткомъ, що но хоче; (но грошей нема) пацюковѣ бе три або чотыри на рокѣ, курей не бракуе, бо вправдѣ навѣтъ лѣку нема, не знати сила е, бо ту само множить ся. Богъ знае куда по корчолахъ нанесе ся, тай приведе молодѣ не знати водки. (живлять ся хробами, кстрыхъ тамъ повно. Мурахи тамъ е великіи и нщать засѣвы! Ред.) Одна по другой такъ робить. Отъ якъ потреба яецѣ, то мусѣтъ дѣти шукати по борахъ, по корчахъ. Тутъ яецѣ нѣчто не продае, не можна за нихъ мати грошѣ, бо каждый мае досить для себе и нема кому де продати, а на Кларо — „мѣстѣ“, то не вынлатитъ си нести, бо то далеко водѣ насъ, — водѣ нашихъ колоній буде 17 кильометрѣвъ, а яецѣ коштуе полѣвѣ вента (т. е. менше якъ ¼

* Зѣ початку давали зарѣбки коло гостини на колоніи, але по тому и той нужденной замогкъ вже не було, якъ не стало грошей въ касѣ державной, котру тамъ дуже розкрадають ледчи урядники. — Ред.

...сlinkи ему по бородѣ... Треба вхати. Приде, а ту дають ему на американскій грошѣ 20 дол., котрий треба мешкати, шити, вбрати ся и догоджувати людянь.

А як не догодить? — Стратить и ту скромненьку пенсийну и роба тодѣ що не поїде, бо не навьк до нѣкъ, наука, котру посѣдає нѣкому не придасть ся а тодѣ чиста розлука. Зведе чоловѣк на нѣцо.

Такихъ дяко-учителѣвъ, що суть безъ мѣсць, е ту в Америкѣ досить и неохотѣ мѣг бы розказати де-що про свою долю, а по-дѣля того по що-жъ спроваджувати зъ краю ще новихъ, неразъ зъ дѣтьми пѣвничкою и робити ихъ нещасливимп, коли ту е досить своихъ, котрий зжались вже зъ гартешными водносинами и фотографали-бъ такъ само спѣвати в церквѣ в чинти дѣтей в школь. Та що-жъ вдѣяти, коли дехто закохае ся вь безнастанной переписцѣ зъ краевыми дяками.

Якъ декотры зъ краевыхъ жидѣвъ представляють собѣ смер. водносина свѣдчать пѣсно одного дяка до тугенного священника, вь котромъ каже, що если-бъ не ирѣчь удержатись при дяковствѣ то вѣнь рѣшивъ бы ся навѣть приняти посаду наставника надъ робѣтниками. А бѣдака навѣть не знае, що амер. наставникъ мусить перше самъ працювати, заки дадутъ ему такъ добре платне мѣсце. Та-жъ такий наставникъ, то собѣ панокъ не, не сходитъ бы мати простымъ робѣтникомъ импортованого интелігента.

Ось тыхъ кілька словѣ вь чересторому тымъ, що хотять дяковѣ спроваджувати, тай тымъ, що хотѣли-бъ емігрувати, закомившись на велику пенсію, перераховану вь краевій грошѣ.

Дякѣ.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Мѣсцова еміграція до Канады зъ Галичин. Вуголини и зъ Спол. Державъ.

Вѣхъ емігрантовъ вь мѣсяцѣ цвѣтні прійшло до Манітобы 5000 нашихъ мигрантовъ зъ Галичин и Букочины, котры вѣсь разомъ привезли зъ собою круглу суму 18 тысячокъ долларѣвъ.

Досить поважный транспортъ Русинѣвъ, не такъ числомъ, якъ долларями и досрѣдченемъ, привандрувавъ зъ Пенсильвеніи.

Зарядъ имміраціонного дому порозславъ нашихъ людеи якъ слѣдуе: 500 взрослыхъ а 200 дѣтей выславъ до Альберты, вь околицю Едмонтонъ, зъ котрыхъ пѣвжавъ, яко урядовый думачъ Яковъ Силь, зъ Portabella Prairie; 125 особѣ похало до Dauphin, а прочий удались до Saltcoats, Assa, и до Stonewall, Man.

Нашы Русины зъ Пенсильвеніи поѣхали оглянути околицю Swan River, мѣжъ иншими: Бенедиктъ Талпащъ зъ Shamokin и Яковъ Мясцохъ зъ Mt. Carmel, Pa. Смотный поїхал на роботу до старыхъ фармерѣвъ, або до колен.

Якъ часопис канадскій дносить, треба буде робѣтника тамъ при колен, бо мають сего лѣта будувати вь Манітобѣ колен вь слѣдуючихъ мѣсяцяхъ: Зъ Belmont до Hilton, зъ Winnipeg до 60 миль на півночь, и зъ Stonewall до Pleasant Home. Треба буде сего лѣта до 2000 робѣтничѣвъ прибудовѣ тыхъ колен.

Пожаданымъ було-бъ, щобъ д. К. Генякъ, однокій чоловѣкъ нашъ, що стоить вь непосредной звязи зъ иммірацією, подавъ до публичнои вѣдомости докладный вѣсти про сегорочну нашу иммірацію до Канады. Се рѣчь конечно, если мы маємо мати контролю надъ нашими людянь, що осѣдають по безмезныхъ преріяхъ. Наша еміграція до Канады становить элементъ чисто рускій, а надъ тою еміграцією повинны мы вести докладну и совѣстну контролю.

Корреспондентъ „Свободы“ Canmore, May 1838.

Славна Редація!

Прошу помѣстити тыхъ пару словѣ вь „Свободѣ“.

Дорогий Брати Русины!

Водзываю ся до васъ тымъ словами и запугую васъ, чому то вь насъ не е такъ якъ у другихъ людеи? Чому то такъ мы не робимо, якъ другы люде? Дячего то такъ? — Ой зле мы поступаемо, брати Русины. Жаль менѣ великій, бо и я Русинъ и знаю, яке насъ нещасте чекае, если будемо такъ робити, якъ теперъ робимо. Пойдемо подѣ ноги другимъ людянь, якъ и вь старомъ краю. Тамъ взяли насъ вь клѣщи и тримають, бо якъ що возьме ся вь клѣщи, то потѣмъ дуже трудно вырвати. Такъ взяли насъ вь краю Ляхи тай жиды и мы мусѣли утѣкати ажъ за великій Скеанъ, до Америки. А хто тому винень? Самы мы собѣ винны. А чому, то вамъ заразъ розкажу. Лише прошу не образити ся, бо суть и такы Русины, що знаютъ то добре, лѣпше водѣ мене, бо я собѣ простый мужикъ, але я думаю, що и мужика часомъ добре послухати.

Менѣ розходить ся о тое, чтобысьмо не спали, бо другы люде користають зъ того. Отже не спѣмъ, але користаймо зъ часу, чтобысьмо могли поднести свою народность на высшій степень — посылаймо дѣтей до высшыхъ школь. Але хто буде посылать? запыгае не оденъ. Зарѣбникъ не поїше, бо не може на жите заробити, а бизнесманѣвъ своихъ немаємо, бо все купуємо водѣ жидѣвъ або водѣ Англиковъ, то вчимо жидѣвскихъ дѣтей на адвокатѣвъ, а якъ поїдемо скаржати жидѣ до суду, то хто выиграе? жидѣ, бо они мають адвоката жидѣ. А не лѣпше бы то було, если бы Русины мали своихъ адвокатѣвъ? Все бувъ бы свой, а не жидѣ. або якій иншій, а то много значить. Але що-жъ, коли нашы кажутъ: ей, що тамъ Русинѣ, най иде такъ робити, якъ и я, а що вѣнь лѣпшій, якъ я?! Братя, дуже мылимо ся на томъ. Подивѣть ся на Англиковъ, де они сидять, то тамъ нема анѣ жидѣ, анѣ иншого, чтобы тримавъ бизнесъ, а нашъ рускій народѣ только чужихъ удержуе своимъ тяжко запрацоваными денгами. Вспомогае чужихъ, а не своихъ и за то мы жебраки. Братя, ану возьмѣмъ ся радикально до дѣла и водѣ нынѣ не купѣмъ нѣчого водѣ жидѣвъ наколи маємо и можемо достати вь рускихъ шторахъ, а побачимо якъ жиды поїдутъ робити, а нашъ народѣ рускій буде ся богатѣти и дадутъ дѣтей вчити вь высшыхъ школахъ, а потому будемо мати Русина за лоера и своего доктора, а якъ будемо мати своихъ образованыхъ людеи, то и урядникомъ вы-

беруть, а тогдѣ наша Русь и загине и славу здобудемо у чужихъ людеи. А если зѣстанемо темными, то хто буде раховати ся зъ нами? Высмѣють насъ, якъ звичайно зъ дураками роблять, що не здатны до нѣчого больше, лишъ до шуфлѣ. Только прошу, братя, не думайте собѣ, що я якійсь тамъ бизнесманъ, та собѣ такъ балакаю, чтобы дя мене користь зъ того була. Нѣ, братя мои, я роблю тяжко, але жалѣ менѣ, що нашы дѣти, наша молода Русь такъ марѣе. що будутъ такими дураками, якъ и ихъ батьки, що роблять на чужихъ, котры намъ нѣколи не помогутъ. Отже послушайте моеи рады, покынѣте уже разъ тыхъ смердячихъ жидѣвъ, що васъ на кождѣмъ кроцѣ опшукують, а идѣть до своихъ, тримайте ся куры, вшомогайте оды другихъ и не пускайте рускій грѣшь мѣжъ чужихъ, бо чужы збогатѣе, а вымъ зъ того хѣсна нѣякого. А передовѣсьмъ учѣть ся брати милы, читайте газеты и пожиточны книжки, такы что то хлопа розума вчать, а дѣти свои посылайте до школы, до якоп хто може, бо днесъ безъ науки, а еще ту вь Америкѣ, чоловѣкъ за начъ. Чимъ народы вченшій, тымъ богатшій и мають ся добре, а чимъ темнѣйшій, тымъ бѣднѣйшій, и все дуракъ мусить на мудрѣйшого робити.

Зъ пов. ж. ГРЕМЪ Григорій Криковскій.

НОВИНКИ.

Революція вь Итали.

Добре зьорганізована партія республиканѣвъ вь Итали поднесла бунтъ противъ истнующого правительства. Майже все фабрики позамыканы, а робѣтники громадѣть ся вьсюды, жадаючи хлѣба, котрого бракъ даеся водѣчувати майже по цѣлой Европѣ. Правительство италійске, побуюючись, чтобы збуреній повстанцѣвъ не знесли трону, а не завели республики, выслали войско, котре кулками коче здавти революцію. Хочъ вже чимало трупѣвъ упало, то забуреня не притихають, а дужчають чимъ разъ больше. Навѣть мѣжъ самымъ войскомъ показались приклонники революціонистѣвъ, бо коли казали имъ стрѣляти до робѣтничѣвъ ты не послушали. Здаеся, что бракъ працѣ и хлѣба пхне людеи робучихъ скрозѣ по цѣлой Европѣ скинути зъ себе ярмо дармождѣвъ, а установити такий рядъ и ладъ, де-бъ русѣ люде мали голосъ вь управѣ.

ОГОЛОШЕНЕ!

Подписана рада церк. вь Maufield, Pa. устроуе дня 30-го мая с. р. вь Mountain Park (за Вилксберамъ) на доходъ своей церкви забаву, маѣвкку „Excursion.“ Про тое есть ей пріятно уведомляючи о томъ, запросити сердечно доокрестны братѣтва, якъ и прочихъ родимѣвъ и знакомыхъ, на тую веселяну хорошу забаву. Рада церк., а възглядно комітетъ доложитъ всякою старанности, чтобы красноко мурзыкою до танцѣвъ и бѣндю на трубахъ, та и прочими забавами, подати своимъ гостямъ якъ найлѣпшу епоисѣбность, разъ вь роцѣ весело забавитись.

Де-що о канонахъ.

Думаеся, что нынѣ, вь часѣ войны не завадитъ згадати де-що о канонахъ. Лишь не думайте знова, что то буде бесѣда за пасхальны каноны, про котры теперъ розписуе ся на велику скалю „Американскій Русскій Вѣстникъ“, але за тѣ каноны, что то находятъ ся на американскыхъ военныхъ корабляхъ.

Не оденъ може дивуе ся, якъ то Американцѣ зъ 6 кораблями могли побити Испанцѣвъ, котры мали 11 кораблѣвъ и 4 форты. То видите, все зробили каноны. Американцѣ, не лишъ то, что суть хоробрый войсками и знаютъ ся добре на штурцѣ военной, але мають еще кромѣ того всего найлѣпшій каноны на свѣтѣ. Прямѣромъ нашы американскы кораблѣ Индіяна,

Массачусетс, Орегонъ, мають по чотырь 13 цальовыхъ канонѣвъ, котрыхъ Испанцѣвъ анѣ навѣть пнши державы не мають. Такий канонъ е на 40 стѣвъ довгий, важить 61 тонѣвъ и коштуе \$50.000. На оденъ выстрѣль зъ такого канона потреба 550 фунтовъ пороху, а куля важить 1100 фунтовъ и несе на 12 миль далеко. На воддеглѣсть 1500 ярдовъ, така куля пробивае стальову бляху 21 цальвъ грубу. Кулѣ суть двойкы, оды что служатъ до дѣрвления кораблѣвъ и зновъ таы, що коли упаде на твердый предметъ, козтрѣскуе ся на чешпы и калѣчить на все боки. Кромѣ 13 цальовыхъ канонѣвъ находятъ ся на кождѣмъ зъ тыхъ кораблѣвъ еще по 30 вышнихъ скорострѣльныхъ канонѣвъ большого и меншого калѣбру. Напрымѣрь оденъ канонъ 6 цальовый выкидае що минуть одну кулю 300 до 400 фунтовъ тяжку, а каноны 3 цальовый выкидають что 8 секундъ по 30 шѣсть фунтовъ выхъ куль на воддеглѣсть 4 миль.

Теперъ можна собѣ легко выобразити битву, наколи почнуть валити зъ кількохъ канонѣвъ наразъ до неприятеля. Але бо така стрѣлянина коштуе и гроша! Напрымъ оденъ выстрѣль зъ всехъ канонѣвъ такоо корабля, якъ Индіяна, коштуе \$900. А если бы такъ стрѣляно одну цѣлу годину, то спотребовано бы 80 тоннъ пороху, вартосты \$40.000. Така стрѣлянина власне теперъ була подѣ Манилю и „Вуйка Сема“ коштуе не мало грошей.

— Бѣль имміраціонный Loge'a, що не дозволяеъ приѣзджати до Америки на поселене не-письменнымъ людянь — упавъ. Конгресмены уважали за неводпо-вѣдне ухвалювати подобне право подѣ теперѣшну пору, але се певна рѣчь, что справу сею по вѣнѣ поставлять зновъ на дневный порядокъ.

Колѣсва компанія LEHIGH VALLEY перенесла свой офисъ зъ Филадельфи до Нью Йорку на 26 Cortlandt, Str.

ОГОЛОШЕНЕ!

Подписана рада церк. вь Maufield, Pa. устроуе дня 30-го мая с. р. вь Mountain Park (за Вилксберамъ) на доходъ своей церкви забаву, маѣвкку „Excursion.“ Про тое есть ей пріятно уведомляючи о томъ, запросити сердечно доокрестны братѣтва, якъ и прочихъ родимѣвъ и знакомыхъ, на тую веселяну хорошу забаву. Рада церк., а възглядно комітетъ доложитъ всякою старанности, чтобы красноко мурзыкою до танцѣвъ и бѣндю на трубахъ, та и прочими забавами, подати своимъ гостямъ якъ найлѣпшу епоисѣбность, разъ вь роцѣ весело забавитись.

Зъ сердечнымъ братерскимъ поздравленемъ.

За комітетъ: О. Теофанъ А. Обухевичъ, Андрей Коетльскій, Алексій Шляхта, Феодоръ Вапна, Антоній Налоговскій.

ОГОЛОШЕНЕ.

Я хотѣвъ бы набуты, або бодай по жичи ты на короткый часъ нашы давны часописы „Америка“ и „Руске Слово“, якы своего часу выдавали оо. Волянскій и Андруховичъ. Проте то бы ихъ мавъ, прошу зголосити ся до мене.

О. Ант. Бончевскій 10 May str. Ansonia, Conn.

Хто хоче вхати до Канады, най не тратить весны, але най заразъ выбрае ся на фармы. Люде зъ родинамы повинны вхати теперъ, чтобы могли ще завеснувати. Смотный най не забавляють ся, бо власне теперъ добра епоисѣбность достати у старыхъ фармерѣвъ роботу. Безъ центѣвъ най нѣхто не выбрае ся! Хто еще не мае картки водѣ мене на зниженный тикетъ, най напише до мене. Зъ Buffalo до Toronto коштуе \$3.15, а зъ Toronto до Winnipeg на мою картку \$14.40.

Пишѣть на адресу: Rev. Nestor Dmytrow 89 Johnson Str. BUFFALO, N. Y.

Компанія Nicewender & Shaffer вь Shenandoah, Pa. платитъ за здохлого коня, мула, або здохлу корову одного долара. — Телефонуйте до W. H. Scott, — Mt. Carmel, Pa.

ЧИТАЙТЕ!

Вь Jersey City, N. J. вь сторонѣ замешкалои Русинами есть до спродана хорошо уряджений салѣонъ, побѣчь котрого находить ся гарно удекорована галья на митинги, весѣля и розличны забавы. — Властатель тому его спродае, бо намѣряе водѣвхати до краю. — Цѣна пріступна. — Близшій информации удѣляе редакція „Свободы“.

Користайте чимъ скорше зъ такои дешевой епоисѣбности. 2-6

ЧИТАЙТЕ!

Mike Bosak

Майкѣ Босакъ, знаныи словенскій бизнесманъ вь Олифантѣ заложивъ теперъ великій складъ (wholesale) розматныхъ напѣткѣвъ. У него можна достати не лишъ добрыхъ американскихъ трункѣвъ: якъ виски, вина и пива, але мае у себе на складѣ такоу правдыву старокраеую горѣвкку и чисте старокрайове мадырске вино, котре спроваджае виростъ зѣ старого краю. А що найважнѣйше, що продае то все не дорого.

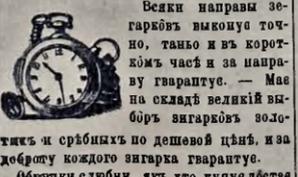
Ану идѣть перекопати ся!

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ Cor. Shamokin and Chesnut str. Одинокий лѣкаръ, славянинъ на цѣлы мѣсто. Лѣчитъ всякы хоробы совѣстно и вь короткомъ часѣ. Особливо незаровнанныи лѣкаръ вь справахъ положничихъ. Говоритъ по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

J. LIACHOWICZ

(Ляховичъ) 425 Shamokin st. ШАМОКИНЪ, ПА. Польско-литовскій zegar-шістръ вь ювилеръ

Всякы направи zegarѣвъ выкопуе точно, ташо и вь короткомъ часѣ и за нараву гварантуе. — Мае на складѣ великыи выборъ ангарѣвъ золотыхъ и сѣвннихъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту каждого zegarѣвъ гварантуе. Обрѣзки слобны, якъ хто купуе дѣлае вь апаруку гарныи бюджетъ.

HENRY FREY PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa. Хочешъ мати красну фотографію, вѣрныи портретъ, зайдъ до того фотографера. Нерташъ зѣ славою зайдъ зъ жѣнокъ до него, дай ся влѣпнати, а будешъ мавъ на цѣлы жите памятку. Маешъ ляду дитячку дай фотографувати у него, а будешъ мавъ красныи образъ. Сѣсть у Васъ братство, най зайдъ до того фотографера, а вѣнь Вамъ зробить фотографію и портретъ, якы хочете. — У него розбородныи фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованой цѣнѣ. — За роботу гварантуе.

РУСКА ПРОСЕРНЯ Семава Юцака на River Str. OLYPHANT, PA.

У Юцака достанете все, что толькѣ до вѣдженя портрѣбне и найтунѣше. Купуйте, братя Русины у своего, жидѣвъ не спомогайте, бо уже и такъ збогатѣли ся нашимъ грошемъ.

Advertisement for A. STARKMAN, 402 Cedar Ave. — Scranton, Pa. Text: Ваше больше якъ 16 роківъ виробляю угорскій дуганъ, туть вь Америкѣ и може богато еще есть такихъ, що не пробували курити дуганъ моего виробу, цѣль именовъ „VALODI MAGYAR DOHANY“, але дѣякій другыи фальшивыи ужинають. — Протое даю до вѣдомости любителямъ доброго дугану, чтобы были осторожныи и не куповали пншій дуганъ, лишъ такий, що носить мое имя на пацѣкахъ. Мой дуганъ есть смачный до куреня, безъ всякихъ хемичныхъ примѣшкѣвъ, шкѣдливыхъ здорѣлю, бо рошений на старо-красный способѣ. Зъ 20 роківъ я виробляю его вь старомъ краю, отже думаю, що мусить бути добрый и здоровый, пріемный до куреня, бо ся на дуганѣ розумѣю. Заповолаю васъ, что то не е жалѣнь „думать“, бо что разъ зашлѣте моего дугану, я вѣсьма буду радъ, а вы оглошите ся и протѣ до моего фабрики по бланку информации, або най шлѣте 5 центовъ поштомъ по 2 цент., а я вамъ зашлю чергову форму дугану на пробу. — Дѣлаю адресувати.

Advertisement for A. Wasserman, 91 Clinton str. NEW YORK, CITY. Text: Продажа русскихъ книгѣвъ — Библиотека. Хочете купити собѣ книжку, яку лишъ загадаете, або записати собѣ газету зѣ старого краю, пишѣть на адресу: A. Wasserman, 91 Clinton str. NEW YORK, CITY. У него можна достати розматны словари и подручники до науки англійского языка и фотографіи славныхъ людеи. — Вѣнь такожъ оправляе книжки дуже таню и добре.

Hotel HETMAN SCHMIELNICKI Alex Halaburda, Mt. Carmel, Pa.

Коло лигайского дѣпа есть русскій готель, однокій на цѣлы мѣсто русскій готель. Чистенѣе тамъ, всякы напой, якъ виска, пиво, румъ, темперъ и ш. дуже добры и здоровы. Хто хоче перепочувати, зайдѣ тамъ чисте лѣжко и чемну услугу. Алу Русины! Чимъ будемо все ходити по чужихъ лѣжахъ и за свои грошъ по кутахъ стоити?

ТЯЖКІЙ ЧАСЫ — ТО ПРАВДА.

Але що мы маємо найлѣпшій, и найбільшій складъ убранъ, капелюховъ и всякого бѣля, котры можете купити у насъ тунѣше, якъ де инде — то такожъ правда.

Прадте, а переконайте ся. Петро А. Штифъ. PETER A. STIEF. ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ УБРАНЪ на Oak str. — Mt. Carmel, Pa.

Dr. S. Blumberg, 1707 Carson str. Pittsburg, Pa.

Кождый то знае, что вь Америкѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покѣнчивъ свои науки вь старомъ краю. Д-ръ Блумбергъ вывчивъ ся за лѣкарна на университетѣ вь Варшавѣ, а зложивши и снѣтъ державный вь Филадельфию осѣвъ вь Питебургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, вѣмецки и польски. — Якъ хорый зайдѣ до него, заразы выздоровѣе!

A. B. Newman (А. Б. НЮМЕНЪ)

Фабрикантъ цигарѣвъ и доставця австрійского, угорского, румуньского, російского и боснійско-герцеголовинского тютюву або дугану. Продае такожъ цигара и цигареты старо-красвы, машинки до робленя цигарѣвъ, цигаретовый паперѣвъ и цигарнички и файкы всякого рода. — Хочете засмакувати правдивого краевого дугану, пишѣть на адресу: A. B. NEWMAN, 167 Second str. NEW YORK, N. Y. Писати можна по англійски и вѣмецки.

ВАНДРОВКА РУСИНА ЗЪ БѢДОЮ.

„Въавъ Русинъ по надъ воду, Здыбавъ Бѣду якъ колоду; Въавъ Русинъ по надъ Сянь, Здыбавъ Бѣду, не радъ самъ.“

Каже Бѣда: „Гей Русине, Въ тебе Бѣда не загине, — Возьми мене на своѣй возъ, Поѣдемо на объѣздъ.“

Изъявъ Русинъ рукавицю, Почухавъ ся въ потялицю: Изъявъ Русинъ клепаю, Садить Бѣду якъ паню.

Приѣхали до Лежаньска — Якъ кинсе ся парня паньска, Нужъ водъ хаты до хаты На Русина брехати.

Бѣда парня подморгуе, Хай Русина подторгуе: Деруть свиту на шматки, Ще и хапають за латки.

Стали на нѣчь въ Ярославѣ: Лежить Русинъ десь на лавѣ, Всю нѣчь ока не стулывъ, Костомачи надавивъ.

Бѣда собѣ пошла просто, На латиньскее пробовство, Тамъ радилъ зъ късондзами, Якъ Русь пустить зъ торбами.

Тай зробила у Тучапахъ, Таке, що ажъ пошовъ запахъ На всѣ села, на весь край, Що хочъ носъ затыкай.

Крикнувъ Русинъ: „Щезай ляхо!“ Бѣда каже: „Сиди тихо! Звяжи языкъ у пута, Коли Roma locuta!“

Почухавъ ся Русинъ дуже, Бѣда-жъ ему моркву струже; Склявсь Русинъ якъ борсуку, Бѣда-жъ дуесь якъ кашпуку.

А якъ стали въ Перемышля, Русинови очи блысли, Веселѣйше водѣтхнувъ, Добру новину почувъ.

Розявъ рота й двусе ся: Твердый въ мягкимъ цѣлесе, Автоновичъ и Горбаль Аражкують рускій баль.

Бѣда зъ разу сумна стала, Ажъ зубами скреготала, Далъ каже: „Говь, га-говь! Чи на довго ся любовь?“

Пыта Русинъ: „А дѣжъ Пелешъ?“ Бѣда каже: „Що ты мелешъ? Хвѣда-жъ мѣсьце владыцъ Тутъ при танцахъ, музыцѣ?“

Каже Русинъ: „Годѣ, Бѣдо! Я до него въ хату поду! Веди мене идъ вѣкну, Най на него хочъ зиркну.“

Русинъ въ вѣкно зазирае, А тамъ Пелешъ похожае По покою сарака, Самъ до себе балака.

То на голось, то зновъ стиха, Мовъ та ледѣ Мокбетиха: „Ось ще пляма е одна! Тутка вытеръ — тамъ она!“

Русина, що бувъ несвѣтний, Ажъ морозъ прийшовъ трагичный, „Чи вѣнь хорый, чи вѣнь спить? Бѣда каже: „Та бо цить!“

„Пригадай собѣ помалу, Якъ вѣнь въ сѣмѣ сѣкъ качалъ, А паны его, ажъ страхъ, Цѣдували по рукахъ.“

„Ось теперъ ты поцѣлуй...“

Иде Русинъ поллакуе, Бѣда при нѣмъ подкакуе. Каже Русинъ: „Ночуймо“ Каже Бѣда: „Кочуймо!“

Выѣхали зъ Перемышля, Стала Бѣда конецъ дышля; Приѣхали въ густый лѣсь, Изломала Бѣда вѣсь.

„Гей Русине, бѣгай просто, Ось тутъ живъ жидъ за мостомъ. Вѣнь ту держитъ мою часть, Вѣнь намъ заразы раду дасть.“

Побѣгъ Русинъ, втепенивъ ся, Жиду низько поклонивъ ся. „Гей ты Хаймъ, чи чуешь, Чимъ ты тутка торгуешь?“

„Ни-жидъ каже- чимъ торгую? Я все тутка арендую: Коршму, шибантъ, баюры, Мосты, кости и фигуры.“

„Чи горѣвки, чи подкѣвки, Чи парубка або дѣвки. Чи козу чи телцю, Чи тамъ свѣчку въ кандлицю —“

„Все у мене достать можешъ, Якълишь грошѣ менѣ зложышъ; Коваль, стельмахъ, шивецъ, кравецъ Якъ я скажу, все найдешъ.“

Давъ паны Русинъ, що жадалъ, Заразы вѣсь ему зладналъ; Вѣнь хрестить ся тай дрѣжить: „Та то дѣдко а не жидъ!“

Помаленьку, покрадемки Приѣхалъ ажъ на Лемки — Тамъ имъ була парада: Обступила громада.

Лемки Бѣды не познали, Капелюхи позпимали, Приязненно витаютъ, „Водки павѣ?“ пытають.

„А може вы зъ Америкы? Що тамъ нашѣ вуйки, стрыки? Илю мой тато? Шомой внукъ? Заробляють грошей гукъ?“

Каже Бѣда: „Стѣйте, люде! Вже безъ Бѣды й тамъ нѣ буде, Е тамъ моя прислужка: Андруховичъ и Грушка.“

Приѣхали до Сянока, Тамъ Русь тверда якъ опока, Кричить мѣвѣбы впала въ дурь: „Русь отъ Сяна по Амуръ!“

Каже Русинъ: „Добре братку! Хай вамъ буде и покамчатку! Та менѣ здаеь чомусь: Якъ бы мала наша Русь“

„Навѣтъ двѣстѣ миліонѣвъ Оттакыхъ якъ въ патронѣвъ, То и тодѣ-бъ зъ нихъ наковецъ, Ще не бувъ одень мудрецъ.“

„Поки за Русь „великую“ Нашѣ тверды выкрикують, То жиды тымчасомъ тутъ Намъ зъ подѣ ногѣ „малую“ рвуть.“

Бѣде Русинъ чагараму. Тамъ вѣвчарѣ зъ отарами. „Чи вѣвчѣ?“ — „Газдѣвскы!“ „Чи горы?“ — „Жидѣвскы!“

„Колысь були горы нашѣ, Досить було сыра и пашѣ; Нынѣ вѣвцю гуртъ даеь, Кварту сыра достаеь.“

Русинъ далъ поганяе, Вѣнь сю пѣсню здавна знае: Жидѣ, шинкѣ, векелѣ — по мѣшкѣ, Хлопъ, шинкѣ, крейда, — небощкѣ.

Приехали ажъ на Турку, Ходять Вѣйки якъ на шнурку, Бѣда зъ ними знайома, Помѣжъ ними якъ дома.

Каже бѣда: „Гей вы Вѣйки, Скачѣть менѣ полегойки! Покажѣть намъ въ той хвилѣ, Якъихъ штукъ васъ навчили!“

„Навчили насъ патриоты Вчора шити, днесъ пороти: Вчора-мъ посла выклили, Днесъ на ново выбрали.“

Каже Русинъ: „Чи здорова Вапа рада повѣтова, Та не тая торчѣна, Та та дивна, предѣчна?“

Кажуть Вѣйки: „Давню раду Засушили-мъ про параду, Тай нову въ тую-жъ мить Здало бы ся засушить.“

Пыта Русинъ: „Евъ васъ школы?“ „Е, та дуже вчатъ повели: Школа въ селѣ вже лѣтъ сто, А письма не зна нѣхто.“

А въ Хировѣ Езуиты Засѣли ся Русь ловити. Русинъ живо тѣкае, Бѣда за нимъ гукае:

„Гей Русине, не спѣши ся, Езуитамъ поклони ся! Они дѣтей навчатъ, Аобра твоего бажаютъ.“

Русинъ каже: „Отъ то и глупо! Добра въ мене и собѣ скупо, А всѣ его бажаютъ, Мене голымъ лишають.“

А въ Самборѣ оказивъ: Шцѣсь луснуло въ гимназій И вылетѣвъ — не гранать, А директоръ ренсгать. (Дальше буде).

Lehigh Valley R.R.
In Effect February 20, 1888.

Пассажерскы трены зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 9:30 до полудня; а 12:18 и 4:38 по полудни.

До Philadelphia и New York-у о год. 7:33 до полудня и 12:18, 4:38 по полуд. До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стаций въ околлицѣхъ вуглевыхъ о год. 7:23, 9:30 до полуд. и 12:18, 4:38 по полудни.

До Shamokin о год. 7:30, 11:22 до полуд. а 2:20, 4:38 и 10:00 по полудни.

Экспресивы трены до Philadelphia и New York-у о год. 7:23 до полудня; 12:18 и 4:38 по полудни.

Недѣльны трены до Philadelphia и New York-у и до всѣхъ стаций между тими мѣстами о год. 9:00 до полудня.

До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стаций въ околлицѣхъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.

CHAS. S. LEE, Genl. Pass. Agent.
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Кто хоче ѣхати на Весты, най купитъ собѣ тикетъ на литаеу жельзницю, бо найтупшыя и найвыгоднѣйшыя. По близши информации удайте ся до: J. BEN. GOULD, Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНОЧІЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мой! — Добрый вечеръ, спате! А куда такъ спѣшите? — До Т а л п а ш а, брате!

Шо за Талпашъ? Звѣдкы вѣдѣ? — Та-жъ крапидъ нашъ милый — У него всѣ Русины — Нодѣриваютъ силы!...

— Шо за брандза я пиво тамъ! — Обходитъ ся файно! — Обслужуе якъ братамъ! — Танько надзвычайно!

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ,
214 W. Lloyd, Str.
— SHENANDOAN, PA. —
* Рускій готель. *

Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомогати своими центами другѣ народности? Та по що шукати чужихъ богѣвъ! — Дивѣть добре по Шенандорѣ, а певно знайдете своего чоловѣка, въ которого и вино и віска и пиво и темперъ и другѣ добры и все свѣжѣ напитки, а услуга чемна, бо все-жъ то у Русина. А ще якій то Русинъ? Кождый его дуже добре знае. Та-жъ то Антоній Онущакъ. Ну и якъ-жежъ не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы въ Русины въ Шенандорѣ оминали того щирого Русина.

УВАЖАЙТЕ, БО ПТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке право най не ходити по покупныхъ жидѣвскихъ, такъ званныхъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдивого адвоката Виліама Воколека, въ Скрантонѣ. Вѣнь залагоджуе всякѣ справы въ кортѣ, а и сторкарей п зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такий:
W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
COR. WASHINGTON AVE.
Scranton, Pa.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНѢВЪ.

Выпавше такожъ керчи на похоронѣхъ, хрестинѣхъ и весѣлѣхъ по дуже низькѣхъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.
Удавайте ся въ потребѣ до него.

Иванъ Глона.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякій потрібный рѣчи до житя, якъ такожь убрали майнерскы и звычайны можна купити. Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, танько и безопасно

Продае шифкарты.

Не водъ нынѣ вже знаютъ люде солидного председателя „Союза“.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Наибольшій рускій компаніичный сторъ въ Америкѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперъ побольшеный, украшений и на ново урядженый. Новый дѣмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за \$18,000 показуе, що може компаніична работа. — Веъ разумный Русины належать до той компаніи, купують зѣ своего власного стору значить, спомогають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000. Зарядка нимъ:

Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.
въ READING, PA.
ЗАЛОЖЕННЫЙ 1866 року. — Вырабляе 25,000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ наибольшихъ броварѣвъ въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ есть вѣльпе водъ всякихъ примѣпокъ, и для того есть найздоровнѣйш. Завѣдѣтъ однои и той самои доброты и пріємного смаку и есть споряджане подѣ заридомъ одного зъ найздѣбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварѣвъ.

Вырабляе въ наибольшомъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Салонѣты и приватный родины повинны замавляти пиво лшпенъ въ броварѣ:
LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Долголѣтня практика дала ему способность стати добрымъ лѣваремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробѣ. Мавъ такожъ свою власну аптеку, въ которой выробляють ся дуже добры и номѣчны лѣкарства.

Розмовитъ ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлой околлицѣ знаютъ добре Шлюпаса!

СВОЙ ДО СВОГО
Ефремъ Лучковецъ.
E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокінѣ, Па.
— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистеный тамъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другѣ напоѣ все свѣжѣ и найлѣпшого гатунку. Услуга чемна и солидна. Склянки велкы и малѣ посяля вподобы.

Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ подпомогати.

Юліяна Копыстьянскіѣ
(JULIAN KOPYTSYANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салонъ рускій. — Найлучшій напитокъ можна ту достати, якъ: пиво на склянки и бутельки, вина розмантого гатунку, горѣвки досконалы, цигара дуже добры.

Спѣшѣть Братя Русины до своего братчика Юлька.

Steam Laundry.

Маеє сорочки, ковѣрѣчки, маншеты и другѣ рѣчи до праня, то занесѣть до Mt. Carmel Steam Laundry. Водѣ сорочки 10 цѣт., водѣ ковѣрѣчка 2 цѣт., водѣ маншетѣвъ 4 цѣт. — Офѣсъ той есть за Righeter's-овымъ штормѣвъ зъ-заду.

Если хто потребуе конѣ и керчи на весѣля або похороны може достати по дуже низькой цѣнѣ у:
Robertsons Livery
West 2-nd Str.
Mt. Carmel, Pa.

THOMAS A. ULIACKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ
436 Cherry str.
SHENANDOAN PA.
Гей темпераны, читайте.

Хто зъ васъ хоче достати доброго темперу и вайсѣ бір-у въ бутелькахъ най зайдѣ до гуртовного складу Т. Улячка и п. Райткевича а певно не пожалуе. Ану попробуйте!

O. Murdza & Bro's
46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
O. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найдлѣпшій товары, сироваджованѣй вѣростъ зъ найпершихъ складѣвъ. — Майже всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожъ одягы майнерскы и посылае грошѣ до старого краю танько, точно, скоро и безопасно.

Свой до своего — а до чужого не пхай ся. Жидѣвъ оминайте въ чалекѣ!

William D. Chmielewski,
231 E. Centre str.
SHENANDOAN, PA.

Пановѣ салонѣты зъ Шенандорѣ и всѣ, що хочете набутѣ для себе віска, пива темперу въ большѣй скѣлькости, зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитокки у него. — Най не заробляють зъ васъ чужѣ, дайте заробити своему, божъ Хмѣльовскій честный и справедливыи чоловѣкъ — „Свободу“ пренумеруе.

Купуйте у него!

Гаврилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Читайте и улажайте.

Станъ и огляни всѣ вѣзы для бучерѣвъ, гросерниковѣвъ, голсельниковѣвъ (до розвожена пива) и розличный другѣ, робленѣй зъ найдлѣпшого матеріялу и найдлѣпшой работы.

Головне ковальство
Спеціально вырабляють ся жельзныя плоты, и обгороджени надгробниковѣвъ.

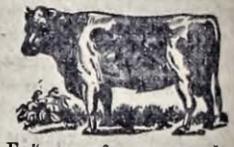
J. B. Zimmerman
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS
Лазоръ Сиротяка,
48 Washington str.
YONKERS, N. Y.

Хто не знае Лазорѣ Сиротяка? Вѣнь мавъ краснѣ зарядженый сторъ, гросерню и бучерню. Посылае грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, танько и безопасно. Продае такожъ шифкарты на всѣхъ линіи. Хто пѣзъ землякомъ хотѣвъ бы водѣвѣтати до старого краю, нехай зайдѣ по дорожѣ до Спротяка и купитъ собѣ шифкарту у него а вѣнь водпровадитъ его ажъ на шифѣ.

На що давати ся здерати жидѣвскимъ агентамъ по Нью-Йорку? Идѣть до своего!

Руска бучерня.
— RUSSIAN MEAT MARKET —
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ

Гей рускій господинѣ, чи не перестанете вы вже разѣ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, колп у своего Русина такъ, само всего достати можна. А отъ погляньте! Тамъ въ Олифантѣ есть вашъ рускій бучеръ Кузьма Свала. Мавъ вѣнь свѣже, добре, тавѣ мяско всякого рода. Розвозитъ въ часѣ и пунктуально. Ану-жъ зайдѣть до него и попробуйте водѣ него купувати мяско, а певно не пожалуе!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.
* **TROMETTER'S** *
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank

Свѣдана, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождѣмъ часѣ можѣть достати такъ горячѣ якъ и зимный перекуски. Потрава прилагодженѣ на европейскій способѣ, дуже смачно. Услуга шильна и солидна.

Особный покоѣ для родины. — Найлучшій вина, пива, ликеры, віска и всѣ возможныя напитокки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся веъмъ реставрацію, а передовѣвъ привѣднѣмъ.

Пашучій сей адвертай сментѣ рупчѣ за Тромейтера.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Геренчака и Ф. Михалицкого.
въ Jersey City, N. J.
38 Green Str.

Кождый Русинъ идучій зъ края, чи въ край, або мавчій яку небудь потребу въ Нью-Йорку, чи околлицѣ, повиненъ вѣстѣти до того готеля, бо:

Тутъ достане найздоровнѣйшѣ и найтаный напитокки всякого рода.

Достане ноцлѣгъ таный, чистеный и безпечный.

Помеже зъ того готеля лшпенъ партыи коѣхъ дѣ пенсильванійского, лѣтского и центрельского дѣна, а такожъ дѣна, зѣдѣ стрѣльскы розкозѣть ся по цѣлымъ мѣстамъ и околлицѣ, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Нью-Йорку и Бруклина такожъ подѣ носомъ.

Въ тѣмъ готелю порадѣть вамъ бѣе платити, до тану шифкарту купити, если не знае, то запровадитъ васъ околцо на дѣно, або на шифу, та выгладѣть вамъ веску добру раду.

Въ готелю томъ е такожъ прекрасна галья на мѣтинѣ, забавы и весѣля.

Ив. Франко.